

001

Pro začátek toho k psaní stačí málo. Aljašku nastartoval nahodilý článek v novinách, docela stručná zpráva v Chicago Daily News, kterou jsem při čtení jen tak prolétl. Až o pár dní později jsem všiml, že se mi ten letný příběh vrací, když jsem se přistihl, jak o té věci mimoděčně přemýšlím, že si náhle říkám, jak k té události vůbec došlo? A jak něco takového proběhlo? Co se mezi těmi lidmi odehrálo? Co kdo komu řekl, proč to vyvolalo takové reakce, kdy se celá věc ještě dala zastavit a co se už nedalo vzít zpátky?

Zpráva pojednávala o zaměstnanci jakési dílny; byl svobodný a zjevně žil jenom pro svoji práci. V novinách uveřejnili i jeho fotku, mohlo mu být ke čtyřicítce, řídly mu vlasy, měl nízké čelo a pod ním nenápadnou tvář, *just your regular six-pack Joe*. A tohoto bezvýrazného člověka jednou ráno vyhodili z práce, ovšem jaksi bezdůvodně, vyhodili ho kvůli něčemu, za co on nemohl; ten přesný důvod jsem mezitím zapomněl, ale bylo to něco takového, za co vlastně nemohl nikdo, ovšem ten chlápek to určitě vnímal jako velikou nespravedlivost. V novinách dále naznačili, že dotyčný byl v dílně zamilován do nějaké sekretářky, jenže ta ženská ho jaksi nebrala vážně. Možná, že jí jeho náklonnost lichotila nebo jí ho bylo líto anebo si z něj třeba jenom utahovala, ale já jsem říkal: jak to asi vnímal on? Byl si toho vědom? Vadilo mu to, anebo mu to úplně stačilo? *L'amour fou*? Znáte to? Neznáte?

Nevím, proč mě ten příběh oslovil a rozmravenčil podprahovým vzrušením, které jak vás jednou chytne, tak víte, že se to všechno napíše z břicha a svým způsobem samo.

002

Potom už stačí jen kostru příběhu obsadit lidmi, které znáte, a vsadit ji do nějakého prostředí, které člověk na vlastní kůži zažil nebo přesně odpozoroval; prostě naroubovat na děj příběhu konkrétní zážitky a postřehy, aby celé vyprávění nakonec mohlo být i v podrobnostech autentické.

Ten svět mi vzápětí naskočil sám: *Holsum Bread Company!* Ano, pekárna, samozřejmě! Jako čerstvý magistr humanitních věd jsem koncem sedmdesátých let pár měsíců rozvážel chleba po západních předměstích Chicaga, takže jsem přesně věděl, jak lidé v té branži mluvili a mysleli, co dělali v sobotu večer, o čem si pod peřinou fantazírovali, za co se styděli a čeho se nejvíc báli. Jako prostředí pro můj příběh byla pekárna ideální.

Nízká garáž předměstské filiálky *Holsum Bread* se táhla podél čtyřproudé *Roosevelt Road* v předměstí *Glen Ellyn* a zabírala celý městský blok. V noci tam z centrální pekárny ve městě přivázely kamióny chleba a pečivo v plastických pytlících a noční šichta ho z nich překládala na drátěné poličky zhruba čtyřiceti krabicovitých dodávek, v nichž jsme pak my, *breadtruck drivers*, ráno to pečivo rozváželi do obchodů, supermarketů, hospod a benzínových pump.

S pekárnou mi okamžitě vytanula i většina vedlejších postav příběhu. Nejbarvitější vzpomínkou byl manažér, který měl naši odnož ohromného pekařství na starost. Jeho jméno jsem zapomněl, a tak mu budu říkat Bauer. Myslím, že *big boss* měl sotva středoškolský diplom, ale chodil vzděky hladce oholen a v hustých vlasech měl pěšinku rovnou tak, jako by ho na temeni hlavy škrábla letící kulka. Nosil bílou košili, pečlivě vyžehlenou a naškrobenou, a černou

vázanku, která se připínala na límec, a mluvil strašně potichu, čímž své posluchače neustále udržoval ve střehu.

Když jsem se poprvé ocitl v jeho nevelké kanceláři v rohu rozlehlé garáže, ležela tam na ohromném psacím stole jenom moje přihláška. Bauer si ji dlouho důležitě prohlížel, jako kdyby si ji už podrobně neprostudoval, než mi zavolal, a já si ho zařadil do kategorie lidí, kteří sobě i druhým lidem komplikují život zbytečným předstíráním. Nakonec zvedl oči od lejstra a zašeptal: „Hele, tady na tý přihlášce píšeš, jo... Jo, tady. Vzdělání, humanitní vědy. Tím se jako rozumí co?“

A já, zaúpěl jsem v duchu, a začal Bauerovi stejně tičným hlasem vysvětlovat, že v mém případě se jednalo hlavně o filosofii a film, a že ve filosofii šlo o epistemologii a estetiku. Celou dobu jsem na něm viděl, jak ho svým vysvětlováním štve, ale kdykoliv jsem se odmlčel, tak Bauer neřekl vůbec nic. U přijímacího pohovoru je ticho nesnesitelné, takže jsem zase musel říct něco já, a proto jsem dál rozváděl, co to ta epistemologie opravdu je. Hrozně dlouho mě nechal, abych se v tom plácal, ale potom mě konečně přerušil: „A co takhle sčítat čtyřmístná čísla, to vás tam neučili?“

„Ale jo, čtyřmístná čísla zvládnou.“

„I nejmíň takovejch pět najednou?“

„Yes.“

„Jenom s tužkou a papírem, jo? Žádná kalkulačka, jo!“

„Jo, jistě...“

„Tak na tuhle fachu žádnou jinou filologii nepotřebuješ!“

A bylo to. Hned ten den jsem vyfasoval tři červené košile a černou připínací kravatu, a pak mě Bauer odvedl ke svému podřízenému, aby mě zaučil.

003

Tři vedoucí, z nichž každý měl pod sebou nějakých patnáct řidičů, vysedávali v koutě šatny se skřínkami. Můj boss nosil zmačkanou bílou košili a předtím sám chleba nějakých třicet let rozvážel. Mohl se jmenovat třeba Karamanlis, měl nachově červený nos a fialovými žilkami protkanou tvář a na rozdíl od Bauera si na nic nehrál: „No tak co, ty kluku emigrantská, takže teď abysem z tebe za jeden den udál ligovýho chlebaře, co? Vono nám klukům dělnickejm taky nic jinýho nezbejvá, že ne? Vidím, že seš takovej uvolněnej, a to je u chlebaře terno. Abych ti pravdu řek, tak jsem tady eště nezažil, že by někdo hned první den v novým háku zaspal...“

To se mi první den v Holsum Bread doopravdy přihodilo. Měl jsem nastoupit v pondělí, ale v neděli jsem ještě do noci ve svém předchozím džobu dělal hloubkovou inventúru a uzavíral tak svou několikaměsíční kariéru manažera rybí rychlorestaurace Arthur Treacher's Fish & Chips. Domů jsem se připotácel někdy ve dvě a za čtyři hodiny jsem měl vstávat do pekárny. Žena už spala, ale probudila se a roze-spale mě ujistila, že budík mám nastavený, že se nemusím o nic starat, a tak jsem se skácel do postele, a pak najednou zvoní telefon a do ložnice prudce svítí slunce a já se cítím nějak moc dobře vyspalý; je osm hodin ráno a na druhém konci drátu vrčí Bauer: „Tak co, chceš u nás pracovat, anebo nechceš? Co má tohle znamenat?“

Chvíli mě nechal koktat omluvy, a pak rozhodl: „Dneska už nechod'. Jestli chceš, tak přijď zejtra. Anebo nechod' vůbec.“

Byl to dost velký trapas, avšak tímhle nástupem jsem se okamžitě odlišil od všech ostatních nováčků, což se Kara-

manlisovi náramně líbilo, i když nechtěl, aby se to opakovalo, protože v tom případě by za mě chleba musel rozvážet on sám, tak jako včera, a proto mi kamarádsky poradil, jak si ranní vstávání pojistit: „Víš, jak to dělám já? Dávám si panáka rovnou před budík. Von zabzučí, já do sebe toho frňana kopnu, a je po spaní! Devětadvacet let a jednou jedinkrát jsem nezaspal! Pro mě to nejdůležitější v životě, kurva, je dochvilnost a zdraví!“